



Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

21 päivänä marraskuuta 2013*

Ennakkoratkaisupyyntö — EY 43 artikla — Moottoriajoneuvot — Sellaisen henkilöauton käyttö jäsenvaltiossa, joka on rekisteröity toisessa jäsenvaltiossa — Kyseisen auton verottaminen sekä ensin mainitussa jäsenvaltiossa, kun se otetaan käyttöön kansallisessa tieverkossa, että jälkimmäisessä jäsenvaltiossa sen rekisteröinnin yhteydessä — Tilanne, jossa kyseinen kansalainen käyttää ajoneuvoa sekä yksityistarkoituksiin että siirtyäkseen alkuperäjäsenvaltiostaan ensin mainitussa jäsenvaltiossa sijaitsevalle työpaikalleen

Asiassa C-302/12,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Hoge Raad der Nederlanden (Alankomaat) on esittänyt 6.4.2012 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 20.6.2012, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

X

vastaan

Minister van Financiën,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. Silva de Lapuerta (esittelevä tuomari) sekä tuomarit J. L. da Cruz Vilaça, G. Arestis, J.-C. Bonichot ja A. Arabadjiev,

julkisasiamies: J. Kokott,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- X, edustajanaan advocaat B. Schuver,
- Alankomaiden hallitus, asiamiehinään B. Koopman ja C. Wissels,
- Kreikan hallitus, asiamiehinään M. Tassopoulou ja G. Papagianni,
- Euroopan komissio, asiamiehinään C. Barslev ja W. Roels,

kuultuaan julkisasiamiehen 5.9.2013 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee EY 43 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat X ja Minister van Financiën (valtiovarainministeri) ja jossa on kyseessä asianomaiselle sen vuoksi osoitettu jälkiverotuspäätös, että hän ei maksanut Alankomaiden henkilöauto- ja moottoripyörävero, kun henkilöauto otettiin käyttöön Alankomaiden tieverkossa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 3 Henkilöauto- ja moottoripyöräverosta vuonna 1992 annetun lain (Wet op de belasting van personenauto's en motorrijwielen 1992; Stb. 1992, nro 709; jäljempänä vuoden 1992 laki) 1 §:n 1 momentissa säädetään, että kyseistä veroa kannetaan henkilöautoista ja moottoripyöristä.
- 4 Vuoden 1992 lain 1 §:n 2 ja 5 momentin mukaan henkilöauto- ja moottoripyöräverovelvollisuus syntyy silloin, kun ajoneuvo rekisteröidään Alankomaiden ajoneuvorekisteriin. Tilanteessa, jossa Alankomaissa rekisteröimätön henkilöauto tai moottoripyörä annetaan Alankomaissa asuvan luonnollisen henkilön tai sinne sijoittautuneen oikeushenkilön käyttöön, verovelvollisuus syntyy, kun moottoriajoneuvo otetaan käyttöön Alankomaiden tieverkossa.
- 5 Vuoden 1992 lain 5 §:n 2 momentissa säädetään, että rekisteröimättömien henkilöautojen tai moottoripyörien osalta henkilöauto- ja moottoripyörävero kannetaan siltä, jonka käytössä moottoriajoneuvo tosiasiallisesti on.
- 6 Mainitun lain 9 §:n 1 momentin mukaan henkilöauton veroprosentti on tässä säännöksessä lueteltuja alennuksia ja lisäyksiä lukuun ottamatta 45,2 prosenttia kyseisen auton nettomääräisestä luettelohinnasta. Kyseisellä luettelohinnalla tarkoitetaan valmistajan tai maahantuojan jälleenmyyjälle suosittelemaa hintaa ilman liikevaihtoveroa.
- 7 Uusien ajoneuvojen nettomääräinen luettelohinta määräytyy sen päivän mukaan, jona ajoneuvolle on annettu rekisteritunnus Alankomaissa. Käytettyjen ajoneuvojen nettomääräinen luettelohinta määräytyy sen päivän mukaan, jona ajoneuvo on otettu käyttöön Alankomaissa tai sen ulkopuolella.
- 8 Pääasiassa kyseessä olevassa kansallisessa lainsäädännössä säädetään, että kun Alankomaiden tieverkossa otetaan käyttöön Alankomaissa rekisteröimätön henkilöauto tai moottoripyörä, joka on annettu Alankomaissa asuvan luonnollisen henkilön tai sinne sijoittautuneen oikeushenkilön käyttöön, henkilöauto- ja moottoripyörävero lasketaan käytetyn ajoneuvon nettomääräisen luettelohinnan perusteella.
- 9 Käytetystä henkilöautosta kannettavan henkilöauto- ja moottoripyöräveron osalta otetaan huomioon sen ajanjakson pituus, jona henkilöautoa on jo käytetty, alentamalla veron määrää tietyllä prosenttimäärällä.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 10 X on Belgian kansalainen. Hän on pitänyt vuodesta 1998 lähtien hampaiden oikomishoitoon erikoistunutta vastaanottoa Alankomaissa ja omistaa Belgiassa talon, jossa hän asuu puolisonsa kanssa kyseisen vastaanoton aukioloaikoina. Näiden ajanjaksojen ulkopuolella pariskunta asuu Belgiasta vuokraamassaan huoneistossa.

- 11 X:llä on auto, jonka hän osti Belgiasta vuonna 2004 ja jota hän käyttää sekä tässä jäsenvaltiossa että Alankomaissa yksityis- ja ammattitarkoituksiin. Asiaa koskevasta asiakirja-aineistosta käy ilmi, että X:n tällä autolla kunakin vuonna ajamat matkat on ajettu puoliksi Belgiassa ja puoliksi Alankomaissa.
- 12 X on rekisteröinyt autonsa Belgiassa ja on maksanut auton käyttöönotosta Belgiassa veroa 4 957 euroa.
- 13 Alankomaiden veroviranomaiset totesivat 19.7.2006, että X käytti autoaan Alankomaissa Alankomaiden tieverkossa mutta ei ollut maksanut henkilöauto- ja moottoripyöräveroa. Hänelle osoitettiin tämän vuoksi 17 315 euron suuruinen jälkiverotuspäätös.
- 14 X teki oikaisuvaatimuksen kyseisestä jälkiverotuspäätöksestä, jonka Belastinginspecteur (verotarkastaja) kuitenkin pysytti voimassa sillä perusteella, että asianomainen asui Alankomaissa ja käytti autoaan yleisellä tiellä Alankomaissa.
- 15 Rechtbank te Leeuwarden hyväksyi X:n verotarkastajan ratkaisusta nostaman kanteen, mutta Gerechtshof te Leeuwarden hyväksyi Minister van Financiënin valituksen ja kumosi Rechtbank te Leeuwardenin antaman ratkaisun.
- 16 Gerechtshof te Leeuwarden katsoi, ettei X voinut vedota suhteellisuusperiaatteeseen, koska hän käytti autoaan vakinaisesti ja pääasiallisesti Alankomaissa ja koska henkilöauto- ja moottoripyöräverolla ei millään tavalla rajoiteta unionin oikeudessa taattujen vapauksien käyttöä. Tässä yhteydessä se, että X on maksanut Belgian käyttöönottoveron, ei ole esteenä sille, että hänen on maksettava autostaan henkilöauto- ja moottoripyörävero, koska hän asuu Alankomaissa Alankomaiden säännöissä tarkoitettulla tavalla.
- 17 X teki Gerechtshof te Leeuwardenin ratkaisusta kassaatiovalituksen ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen. Viimeksi mainittu tuomioistuin katsoo, että on kiistatonta, että X asuu Alankomaissa Alankomaiden lainsäädännössä tarkoitettulla tavalla, vaikka ei voidakaan sulkea pois sitä, että hänen voidaan myös katsoa asuvan Belgiassa Belgian lainsäädännössä tarkoitettulla tavalla. Koska viimeksi mainittua seikkaa ei ole riitautettu, kansallinen tuomioistuin lähtee olettamasta, jonka mukaan X asuu myös Belgiassa ja hänen autonsa on tarkoitettu käytettäväksi vakinaisesti myös tässä jäsenvaltiossa.
- 18 Tässä asiayhteydessä Hoge Raad der Nederlanden on päättänyt lykätä asian ratkaisua ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- ”1) Voiko kaksi jäsenvaltiota käyttää rajoituksetta verotusvaltaansa erityisesti moottoriajoneuvoon liittyvän rekisteröintiveron kantamisen osalta tilanteessa, jossa unionin kansalainen kansallisen lainsäädännön mukaan asuu kyseisissä kahdessa jäsenvaltiossa ja jossa kyseinen henkilö käyttää omistamaansa moottoriajoneuvoa tosiasiasa ja vakinaisesti molemmissa niistä?
- 2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi, voiko suhteellisuusperiaatteella olla edellä esitetyn kaltaisessa tilanteessa rekisteröintiveron kantamisen osalta korjaava vaikutus, ja jos näin on, merkitseekö kyseinen periaate sitä, että kyseisten jäsenvaltioiden tai niistä toisen on rajoitettava oman verotusvaltansa käyttöä, ja jos on, miten?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

- 19 Aluksi on todettava, että kansallinen tuomioistuin ei mainitse kysymyksissään mitään unionin oikeuden säännöksiä tai määräyksiä, joita unionin tuomioistuimen olisi tarkasteltava.

- 20 Vastaavissa tilanteissa unionin tuomioistuin on katsonut, että ottaen huomioon pääasian kohteen sen on poimittava kaikista kansallisen tuomioistuimen esittämistä seikoista ja erityisesti ennakkoratkaisupyynnön esittämisestä tehdyn päätöksen perusteluista unionin oikeutta koskevat merkitykselliset seikat (asia C-537/09, Bartlett ym., tuomio 5.5.2011, Kok., s. I-3417, 36 kohta).
- 21 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava, että kun otetaan huomioon, että X on Belgian kansalainen, joka toimii itsenäisenä ammatinharjoittajana hampaiden oikomishoitoon erikoistuneena hammaslääkärinä Alankomaissa, ja että pääasiassa kyseessä oleva jälkiverotuspäätös on osoitettu hänelle heinäkuussa 2006, unionin tuomioistuimen on arvioitava kansallisen tuomioistuimen esittämiä kysymyksiä EY 43 artiklassa tarkoitetun sijoittautumisvapauden kannalta.
- 22 Näin ollen on katsottava, että kansallisen tuomioistuimen esittämillä kysymyksillä, joita on tarkasteltava yhdessä, pyritään pääasiallisesti selvittämään, onko EY 43 artiklaa tulkittava siten, että se on esteenä jäsenvaltion säännöstölle, jonka mukaan henkilöautosta, joka on rekisteröity ja josta on jo kannettu vero toisessa jäsenvaltiossa rekisteröimisen perusteella, on maksettava vero silloin, kun se otetaan käyttöön ensin mainitun jäsenvaltion tieverkossa, kun kyseistä ajoneuvoa on tarkoitus käyttää tosiasiallisesti ja vakinaisesti näissä kahdessa jäsenvaltiossa tai kun sitä tosiasiallisesti käytetään tällä tavalla.
- 23 Tässä yhteydessä on muistutettava, että tiettyjä pääasian kannalta merkityksettömiä poikkeuksia lukuun ottamatta moottoriajoneuvojen verotusta ei ole yhdenmukaistettu Euroopan unionin tasolla. Jäsenvaltiot saavat siis vapaasti käyttää verotusvaltaansa ajoneuvojen alalla, kunhan ne tätä toimivaltaansa käyttäessään noudattavat unionin oikeutta (ks. yhdistetyt asiat C-578/10–C-580/10, van Putten ym., tuomio 26.4.2012, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja asia C-114/11, Notermans-Boddenberg, määräys 27.4.2012, 21 kohta).
- 24 Ajoneuvojen rekisteröintiverojen osalta on vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan niin, että jäsenvaltio voi asettaa rekisteröintiveron ajoneuville, joka on rekisteröity toisessa jäsenvaltiossa, kun mainittua ajoneuvoa on tarkoitus käyttää vakinaisesti lähinnä ensimmäisen jäsenvaltion alueella tai kun sitä tosiasiallisesti käytetään tällä tavalla (ks. em. yhdistetyt asiat van Putten ym., tuomion 46 kohta ja em. asia Notermans-Boddenberg, määräyksen 26 kohta).
- 25 Unionin tuomioistuimella on ollut jo tilaisuus todeta erityisesti henkilöauto- ja moottoripyöräveron osalta, että jos Alankomaissa rekisteröimättömiä ajoneuvoja on tarkoitus käyttää vakinaisesti pääasiassa Alankomaissa tai jos niitä tosiasiallisesti käytetään vakinaisesti pääasiassa siellä, Alankomaissa asuvan henkilön, joka käyttää tällaista ajoneuvoa, ja sellaisen henkilön, joka käyttää kyseisessä jäsenvaltiossa rekisteröityä ajoneuvoa samoin edellytyksin, kohtelussa ei ole tosiasiallista eroa, koska viimeksi mainitusta ajoneuvosta, jota on myös tarkoitus käyttää vakinaisesti pääasiassa Alankomaissa, on jo kannettu henkilöauto- ja moottoripyörävero silloin, kun se on rekisteröity Alankomaiden ajoneuvorekisteriin (ks. em. yhdistetyt asiat van Putten ym., tuomion 50 kohta ja em. asia Notermans-Boddenberg, määräyksen 27 kohta).
- 26 Lisäksi unionin tuomioistuin on katsonut, että näin ollen velvollisuus maksaa henkilöauto- ja moottoripyörävero silloin, kun Alankomaissa rekisteröimätön ajoneuvo otetaan käyttöön Alankomaiden tieverkossa, on oikeutettu samoin kuin vero, joka kannetaan silloin, kun ajoneuvo rekisteröidään Alankomaissa, jos tässä verossa otetaan käyttöönottohetken mukaisesti huomioon ajoneuvon arvon aleneminen, kuten vaikuttaisi olevan vuoden 1992 laissa (ks. em. yhdistetyt asiat van Putten ym., tuomion 51 kohta ja em. asia Notermans-Boddenberg, määräyksen 28 kohta).
- 27 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, pitäisikö pelkästään siitä, että ajoneuvoa on tarkoitus käyttää tosiasiallisesti ja vakinaisesti pääasiassa sekä Alankomaissa että myös sen jäsenvaltion alueella, jossa ajoneuvo on rekisteröity, tai että sitä tosiasiallisesti käytetään tällä tavoin näissä kahdessa jäsenvaltiossa, seurata rajoituksia näiden kahden jäsenvaltion verotusvallan käyttöön.

- 28 Tässä yhteydessä on muistutettava, että koska tätä alaa ei ole yhdenmukaistettu unionin tasolla, haitat, joita saattaa aiheutua siitä, että eri jäsenvaltiot käyttävät samanaikaisesti verotusvaltaansa, eivät ole liikkumisvapauksien rajoituksia, kunhan tämä verotusvallan käyttö ei ole syrjivää (ks. asia C-157/10, Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, tuomio 8.12.2011, Kok., s. I-13023, 38 kohta).
- 29 Lisäksi on huomattava, että – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 48 kohdassa viitatessaan edellä mainitussa asiassa Banco Bilbao Vizcaya Argentaria antamaansa tuomioon (39 kohta) – vaikka henkilöauto- ja moottoripyöräveron ja Belgian käyttöönottoveron verotettava tapahtuma olisi sama, jäsenvaltiolla ei ole velvollisuutta mukauttaa omia verotusjärjestelmiään muiden jäsenvaltioiden verotusjärjestelmiin erityisesti estääkseen kaksinkertaisen verotuksen.
- 30 On todettava, että vaikka X käyttää pääasiassa kyseessä olevaa autoa sekä yksityistarkoituksiin että siirtyäkseen toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevalle työpaikalleen, pääasiassa kyseessä olevassa lainsäädännössä ei kohdella epäedullisemmin asianomaista verrattuna sellaisiin itsenäisiin ammatinharjoittajiin, joiden oli jo maksettava henkilöauto- ja moottoripyörävero, koska kaikkien Alankomaissa asuvien henkilöiden – riippumatta siitä, harjoittavatko he tällaista toimintaa – on maksettava kyseinen vero joko rekisteröidessään moottoriajoneuvon Alankomaiden ajoneuvorekisteriin tai otettuaan toisessa jäsenvaltiossa rekisteröidyn ajoneuvon käyttöön Alankomaiden tieverkossa (ks. vastaavasti EY 39 artiklan osalta em. asia Notermans-Boddenberg, määräyksen 30 kohta).
- 31 Tästä seuraa, että verotuksellinen haitta, joka on aiheutunut X:lle verrattuna tilanteeseen, jossa hän harjoitti toimintojaan ennen sijoittautumisvapautensa käyttämistä Alankomaissa, ja joka johtuu ainoastaan siitä, että kyseiset kaksi jäsenvaltiota käyttävät verotusvaltaansa syrjimättömällä tavalla, ei ole EY 43 artiklan vastaista.
- 32 Kaiken edellä esitetyn perusteella ennakkoratkaisukysymyksiin on vastattava, että EY 43 artiklaa on tulkittava siten, että se ei ole esteenä jäsenvaltion säännöstölle, jonka mukaan henkilöautosta, joka on rekisteröity ja josta on jo kannettu vero toisessa jäsenvaltiossa rekisteröimisen perusteella, on maksettava vero silloin, kun se otetaan käyttöön ensin mainitun jäsenvaltion tieverkossa, kun kyseistä ajoneuvoa on tarkoitus käyttää tosiasiallisesti näissä kahdessa jäsenvaltiossa tai kun sitä tosiasiallisesti käytetään tällä tavalla, mikäli kyseinen vero ei ole syrjivä.

Oikeudenkäyntikulut

- 33 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

EY 43 artiklaa on tulkittava siten, että se ei ole esteenä jäsenvaltion säännöstölle, jonka mukaan henkilöautosta, joka on rekisteröity ja josta on jo kannettu vero toisessa jäsenvaltiossa rekisteröimisen perusteella, on maksettava vero silloin, kun se otetaan käyttöön ensin mainitun jäsenvaltion tieverkossa, kun kyseistä ajoneuvoa on tarkoitus käyttää tosiasiallisesti näissä kahdessa jäsenvaltiossa tai kun sitä tosiasiallisesti käytetään tällä tavalla, mikäli kyseinen vero ei ole syrjivä.

Allekirjoitukset